

मुक्तस्वाध्यायपीठम्
(Institute of Distance Education)

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः
५६-५७, इन्स्टीट्यूशनल एरिया, जनकपुरी,
नवदेहली-११० ०५८

शास्त्री - प्रथमवर्षम् - पञ्चमपत्रम् (व्याकरणम्)
प्रदत्तकार्यम् (Assignment)

2021-22

पत्रम् - विषयः -
अध्येतुः नाम - पञ्जीकरणसंख्या -
अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकाप्रेषणदिनाङ्कः -
अध्येत्रा उत्तराणि विलिख्य एतत्पुस्तिकाप्रत्यर्पणदिनाङ्कः -

अध्येतुः हस्ताक्षरम्

मूल्याङ्कनकर्तुः नाम -
मूल्याङ्कनकर्त्रा एतत्पुस्तिकाप्राप्तिदिनाङ्कः -
मूल्याङ्कनकर्त्रा मूल्याङ्कनानन्तरं संस्थाने समर्पणदिनाङ्कः -
अध्येत्रा प्राप्ताङ्काः -

खण्डाः	निर्धारिताङ्काः	प्राप्ताङ्काः
खण्डः - क	20 X 02 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ख	05 X 08 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ग	02 X 10 = 20 अङ्काः	
	पूर्णाङ्काः 100	प्राप्ताङ्काः

मूल्याङ्कनपुरस्सरं परामर्शैः सह अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकायाः पुनःप्रेषणदिनाङ्कः -

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

स्थानम् -
दिनाङ्कः -

अध्येतुः कृते परामर्शाः,

प्रिय अध्येता ! भवता/भवत्या पूरितं प्रदत्तकार्यम् अवलोकितम्। मूल्याङ्कनं कृतम्। मूल्याङ्कनस्य
आधारेण कुत्र कुत्र भवदीयः दोषः/लोपः/विस्मृतिः/भ्रान्तिः अभवत् इति ज्ञात्वा स्वाध्यायं पुनः प्रवर्तयतु।
शुभकामनाः॥

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

दिनाङ्कः

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

शास्त्री (प्रथमवर्षम्) - पञ्चमपत्रम् (व्याकरणम्)

विषयः - वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी (स्त्रीप्रत्ययादारभ्य समासाश्रयविधिपर्यन्तो भागः) - 100 अङ्काः।
टिप्पणी - अस्य प्रश्नपत्रस्य शतम् (100) अङ्काः सन्ति एवम् अस्मिन् त्रीणि (3) खण्डानि सन्ति।
अभ्यर्थिभिः एषु समाहितानां प्रश्नानामुत्तरं पृथग्विहिताविस्तृत निर्देशानुसारं देयम्।

Note - This paper is of one hundred (100) marks containing three (3) sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.

खण्डः-क

विंशतिः प्रश्नाः समाधेयाः

अङ्काः - 20 X 02 = 40

टिप्पणीः अस्मात् खण्डात् केचन विंशतिः (20) प्रश्नाः समाधेयाः।

Note : This section contains twenty five (25) questions. Out of these twenty (20) questions should be answered.

1. 'कुरुचरी' इत्यत्र केन सूत्रेण डीप् ?
2. 'इन्द्राणी' इत्यत्र कः प्रत्ययः केन सूत्रेण ?
3. 'ग्रामं गच्छन् तृणं स्पृशति' इत्यत्र कर्मकारकं केन सूत्रेण भवति ?
4. 'गां दोग्धि पयः' इत्यत्र कारकं केन सूत्रेण भवति ?
5. 'हरये नमः' इत्यत्र कारकं केन च सूत्रेण भवति ?
6. 'द्वियमनुम्' इत्यत्र समासविग्रहं दर्शयत ?
7. 'नैकधा' इत्यत्र विग्रहवाक्यं किम् ?
8. 'कुपुरुषः' इत्यत्र कः समासः ?
9. 'वाग्विषम' इत्यस्य विग्रहवाक्यं किम् ?
10. 'देवब्राह्मणम्' इत्यत्र समासविधायकं सूत्रं लिखत ?
11. 'प्राचार्यः' इत्यस्य विग्रहवाक्यं लिखत।
12. 'शिवकेशवौ' इत्यत्र केन सूत्रेण समासः भवति ?
13. 'अलंकुमारिः' इत्यत्र केन सूत्रेण समासः ?
14. अव्ययं विभक्ति.....। इति सूत्रं पूरयत।
15. सम्प्रदानकारकविधायकं सूत्रं लिखत।
16. अचतुरविचतुर.....। इति सूत्रं पूरयत।
17. 'प्रावृट्शरदौ' इत्यत्र केन सूत्रेण समासः ?

18. 'अष्टापदे' इत्यत्र दीर्घविधायकं सूत्रं लिखत।
19. 'पितरौ' इत्यस्य विग्रहवाक्यं लिखत।
20. 'वनो र च' इति सूत्रस्योदाहरणं किम् ?
21. 'स्त्रियाम्' इति कीदृशं सूत्रम् ?
22. 'अल्पात्तरम्' इति सूत्रस्योदाहरणं किम् ?
23. 'तद्धिताः' इति कीदृशं सूत्रम् ?
24. 'चार्थे द्वन्द्वः' इति सूत्रस्योदाहरणं लिखत।
25. 'सुवर्णालङ्कारः' इत्यस्य विग्रहवाक्यं लिखत।

खण्डः—ख

पञ्चप्रश्नाः समाधेयाः

अङ्काः - 05 X 08 = 40

टिप्पणी : अस्मात् खण्डात् केचन पञ्च (05) प्रश्नाः समाधेयाः। प्रत्येकम्प्रश्नः प्रायः शतशब्दैः (100) समपेक्ष्यते।

Note : This section contains eight (08) questions. Out of these five (05) questions should be answered. Each questions should be answered in about hundred (100) words.

1. 'जातेरस्त्रीविषयादयोपधात्' इति सूत्रस्याशयं स्पष्टयत।
2. 'दुह्याच्पच्.....' इति कारिकां विशदयत।
3. 'चतुर्थी चाशिष्यायुष्यमद्रभद्रकुशलसुखार्थहितैः' इति सूत्रं सोदाहरणं व्याख्यात।
4. 'द्वितीया श्रितातीत.....' इति सूत्रं विशदयत।
5. 'ध्रुवमपायेऽपादानम्' इति सूत्रं सोदाहरणं स्पष्टयत।
6. 'सुपो धातुप्रातिपदिकयोः' सूत्रस्याशयं स्पष्टयत।
7. 'विशेषणं विशेष्येण बहुलम्' इति सूत्रस्योदाहरणं स्पष्टयत।
8. 'अलुगुत्तरपदे' इति सूत्रस्याशयं वर्णयत।

खण्डः—ग

द्वौ प्रश्नौ समाधेयौ

अङ्काः - 02 X 10 = 20

टिप्पणी : अस्मात् खण्डात् कौचित् द्वौ (02) प्रश्नौ समाधेयौ। प्रत्येकम्प्रश्नः प्रायः त्रिंशतशब्दैः (300) समपेक्ष्यते।

Note : This section contains four (04) questions. Out of these two (02) questions should be answered. Each questions should be answered in about hundred (300) words.

1. 'समर्थः पदविधिः' इति सूत्रस्याशयं स्पष्टयत।
2. द्विगुसमासस्य परिचयो देयः।

3. अधिकरणकारकस्य परिचयो देयः।
4. पञ्चाजी, कात्यायनी, जटाभिस्तापसः, कटे आस्ते, महापुरुषः, अब्राह्मणः - इमान् प्रयोगान् साधयत।

